

Årsplan 2021-2022

- Steinrøysa barnehage –
en verden full av opplevelser -

Innholdsfortegnelse

Side 3 Innledning

Side 4 De tre pedagogene

Side 5 Verdigrunnlag

Side 7 Fenomener – felles fokus

Side 8 Bærekraft

Side 9 Lek

Side 12 Fagområdene

Side 13 Barnehagens arbeidsmåter

Side 14 Pedagogisk dokumentasjon og vurdering

Side 15 Sammenhengen barnehage – skole

Side 16 Personalutvikling

Side 18 Foreldresamarbeid

Side 20 Årshjul

Innledning

§ 1 Formål:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barna behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Formålsparagrafen forteller oss på et overordnet nivå hva barna skal få i barnehagen.

Vi er inspirert av Reggio Emilia filosofien. Reggio Emilia er en liten by i nord Italia der de siden andre verdenskrig har utviklet en pedagogisk tenkemåte og væremåte ovenfor barn som har blitt internasjonalt anerkjent. Filosofien bærer preg av en sterk tro på menneskers muligheter, en dyp respekt for barnet og en overbevisning om at alle barn fødes rike og intelligente, med en sterk iboende kraft til å utforske verden, alene og sammen med interesserte andre.

Vi tar med oss disse tankene inn i vår hverdag – og lar det prege møtene som finner sted i barnehagen.

De tre pedagogene

Barnet som pedagog

Barn er aktive, kompetente og ressurssterke individer som har lyst til å lære, vokse og utvikle seg. Vi er født med ulike muligheter, evner og uttrykk. Alene og sammen med andre har alle barn muligheter til å ta del i egen læring og dannelsesprosess, fordi de er nysgjerrige og utforskende.

Den voksne som pedagog

Den voksne lytter til barna, spør, tolker og forstår. Vi vil se hva barna er opptatt av, og ta tak i det barna er nysgjerrige på og interesserte i. Vi støtter og anerkjenner barnas opplevelser og oppdagelser, og gir rom for refleksjon, undring og fantasi. Vi er tilstedeværende, stiller spørsmål og har gode samtaler.

Miljøet som pedagog

Det fysiske miljøet støtter barnas utforsking, nysgjerrighet, kreativitet, fantasi, samarbeid og kommunikasjon. Rommet skal fremme læring og gi skaperglede, og gi muligheter for gode steder og møtes. Vi gir barna tilgang til utforskningsbare, udefinerbare materialer og gjenbruksmateriell i kombinasjon med tradisjonelle leker. Miljøet er i stadig utvikling, fordi barnas interesser og behov er i endring.

Verdigrunnlag

Vi bygger vårt menneskesyn og vår pedagogikk på tanken om at barn ER, de skal ikke bare bli til noe. Barn kan – de er kompetente der de er i dag. Vi ser på barn og voksne som likeverdige, som sammen danner et fellesskap hvor vi samhandler, lytter til - og respekterer hverandre. Vi vil at alle skal virke med for å skape et fellesskap preget av dialog og demokrati – vi trenger hverandre.

Vi har jobbet fram tre verdiord som betyr mye for oss i hverdagen. Dette er verdier vi synes er viktige å jobbe etter, og formidle videre. Dette er verdier som skal gjennomsyre hverdagen vår og praksisen vår. Vi jobber med dem daglig, og har de alltid med oss inn i refleksjoner og vurderinger av hverdagen.

Respekt – rett til å bli møtt og anerkjent for den du er

- handler om å ta vare på hverandre og ting rundt oss
- ha forståelse for menneskers opplevelsesverden

Delaktighet – å være en del av noe «mer»

- rom for at ulike individer får delta på sin måte
- inkluderende fellesskap

Ulikhet som ressurs – ulikheter skaper muligheter

- ved å synliggjøre ulikheter skapes kunnskap og respekt
- det vi bringer inn i gruppa av ferdigheter, kunnskaper og personligheter skal sees på som ressurser

Steinrøysa barnehage - en verden full av opplevelser

Vi ønsker å komme enda tettere på vår egen praksis,
og vi vil se på sammenhengen mellom praksis og verdier.

Her er noen eksempler på refleksjonsspørsmål som blir brukt.

Hvordan viser vi respekt for barn? Hvordan ser vi at det skjer?

Hva betyr det å være delaktig i egen læring?

Hvordan synliggjør vi ulikheter som en ressurs i gruppa?

Hva legger vi i begrepet «opplevelsesverden»?

Hva vil det si å være inkludert? Og hvordan ser vi det?

Hva kan en ulikhet være? Hvordan synliggjør vi ulikheter?

Hvordan anerkjenner vi når det går på tvers av egne holdninger og verdier?

Hvordan får vi barn til å vise respekt for hverandre?

Hva betyr det å være en reflekterende voksen? Hvordan er du da?

Hva vil det si å være en del av et fellesskap? Hvordan synes det?

Hvordan GJØR vi demokrati hos oss?

Fenomener som felles fokus

Hva kan FENOMENER være,
og hvordan kan vi bruke begrepet i barnehagen?

Hva ligger i begrepet?

Hva kan FENOMENER være?

Hvilke måter kan vi nærme oss begrepet på?

Hva tenker vi voksne rundt begrepet?

Hva tenker barn rundt begrepet?

Hvordan kan vi tilrettelegge for barns undring rundt begrepet?

Hvordan kan vi møtes rundt FENOMENER?

Vi håper felles fokus rundt begrepet FENOMENER kan hjelpe oss å reflektere rundt og utvide egen praksis.

Vi ønsker også å lære mer om hvordan barn nærmer seg nye ting.

Hvilke strategier velger de, og hvordan må vi møte dem, og tilrettelegge for at de skal få ta i bruk alle sine iboende muligheter.

Vi ønsker å utforske og ta i bruk tankene til Loris Malaguzzi fra diktet « Et barn har hundre språk»

Bærekraft.

Vi lever i en tid da vi mener det er viktig å vise barn hvor viktig det er å ta vare på kloden vår.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge for framtidige generasjoner.

Rammeplanen sier at «Barnehagen skal legge grunnlaget for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.»

Vi har derfor alltid fokus på bærekraft.

Hver avdeling vil jobbe med dette ut ifra barnas alder og interesser.

Vi ønsker at barna skal bli glade i seg selv, hverandre og naturen gjennom å jobbe med ulikheter, respekt og delaktighet.

Gjennom prosjektjobbing ønsker vi å vise sammenhengen mellom det som skjer i dag og det som vil skje i framtiden.

Lek

Lek er barndommens kjennemerke. Barn leker fordi leken er nødvendig for å vokse og utvikle seg. Leken er en frivilling aktivitet som barnet selv velger å delta i. Den er en tilstand det er fint å være i, samtidig som det er barnet som har kontroll over sin medvirkning i leken, og tar ansvar for den.

Leken er barns hovedaktivitet og danner grunnlaget for deres sosialisering, utvikling, læring og dannelse

Gjennom leken får barn motoriske-, kognitive-, kommunikative-, og sosiale ferdigheter.

Leken er identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse av seg selv på en rekke ulike områder.

For at leken skal blomstre trenger barna tid, plass, og noe å leke med.

Å skape rom for leken, og å ha personale som kan mye om lek, er å ta på alvor noe av det som er aller viktigst for barn.

Lek

Vi ønsker å tilrettelegge for leken på aller beste måte, og i den forbindelse stiller vi oss mange spørsmål...

Hvordan vil vi at barna skal erfare lek i Steinrøysa barnehage?

Hvordan kan vi arbeide for å fremme barns lek i barnehagen?

Hva kan det innebære at barn har rett til lek?

Hvordan vet du at det er lek barna holder på med?

Hvordan kan de voksne berike og intensivere barnas lek?

Hvordan kan den voksne søke barns meninger og perspektiver på lek?

Hva kan felles opplevelser bety for leken?

Hvordan kan de voksne arbeide for å skape varierte og spennende lekemuligheter?

Hvordan kan lek synliggjøres som en betydningsfull del av barnehagelivet?

Hvordan kan leken få en fremtredende plass i barnehagen?

Er en god voksen en god leker? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvilket ansvar har de voksne for og i barnas frie lek?

Hvilke lek-etiske perspektiver må de voksne kritisk reflektere over?

Fagområdene

Rammeplanen for barnehager inneholder syv fagområder som er viktige sider av barnehagens læringsmiljø.

Barnehagen jobber tverrfaglig med de ulike fagområdene. Når vi arbeider med tema/prosjekt vil ofte flere av fagområdene være representert samtidig. Fagområdene tilpasses barnets alder, interesser og modenhet.

Vi gir ulike utfordringer innenfor fagområdene for å sikre progresjon.

Arbeidsmåter, utstyr og organisering blir lagt til rette med tanke på barnas ulike behov.

Alle skal få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

Fagområdene er;

- **Kommunikasjon, språk og tekst**
- **Kropp, bevegelse og helse**
- **Kunst, kultur og kreativitet**
- **Natur, miljø og teknologi**
- **Etikk, religion og filosofi**
- **Nærmiljø og samfunn**
- **Antall, rom og form**

Barnehagens arbeidsmåter

Våre arbeidsmetoder er utøvelsen av vårt verdigrunnlag, vårt menneskesyn og vårt syn på lek og læring.

En prosjekterende arbeidsmåte er kompleks. Det er en måte å tenke på og en måte å prøve å forstå det som skjer på. Fokuset er rettet mot barnas aktive deltagelse i et undersøkende arbeid. Vi spør oss hva barnet forsøker å fortelle – og lar barnas ideer, interesser, tanker og nysgjerrighet vise veg for utforsking. Alle barn er sosiale, unike og kompetente, og ved å være voksne som er åpne, interesserte og inspirerende vil vi la barna være aktive medkonstruktører i egne utviklings – og læringssituasjoner. Vi stiller spørsmål, reflekterer, tilfører materialer og drar på denne måten prosessen videre.

Hundrespråklighet er en metafor for å beskrive de enorme mulighetene som finnes i hvert enkelt menneske, og som omfatter alle menneskers ulike måter å tenke og være på. Barn er forskjellige og lærer, opplever og uttrykker seg ulikt. Vi ønsker å være en barnehage som lar barn oppleve og erfare ved hjelp av «hundre språk» (på hundre måter) Dette krever at vi gir tilgang til et mangfold av materialer og uttrykksmåter.

Lek har stor egenverdi og gir barn en mulighet til å utvikle en sammensatt kompetanse. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. I samhandling med hverandre legges grunnlaget for sosial kompetanse og læring. Læring er noe som skjer gjennom barns lekende måte å delta i verden på. Det er derfor viktig at personalet gir tid og rom for lek.

Vurdering gjennom pedagogisk dokumentasjon.

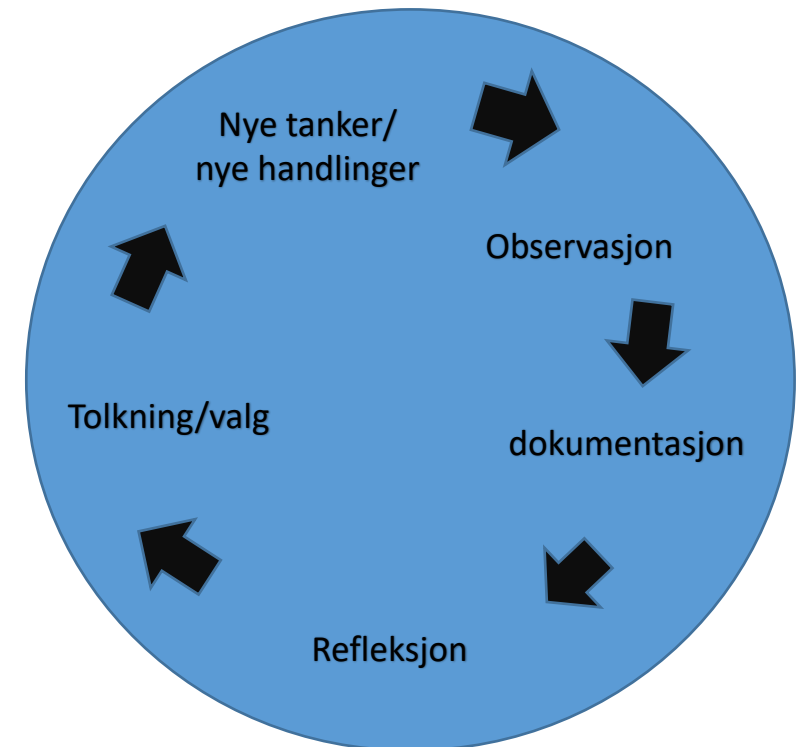
Dokumentasjon bidrar til å synliggjøre det som skjer i barnehagen. Bilder, tegninger, praksisfortellinger og observasjoner er alle eksempler som kan brukes for å gi barna ideer og tanker om hva man kan bruke materialer til eller hva man kan utforske og undersøke.

Ved å bruke dokumentasjoner som grunnlag for refleksjon over praksis endres de til å bli **pedagogiske dokumentasjoner**. Arbeidet med pedagogisk dokumentasjon er med på å øke forståelsen av og bevisstheten rundt barnehagens innhold. Vi kan reflektere i større eller mindre grupper, med barn eller uten barn.

Dokumentasjon skal synliggjøre praksis, mens pedagogisk dokumentasjon skal sette den i bevegelse.

Både barn og voksne skal få mulighet til å bidra med sine tanker inn i refleksjons- og vurderingsarbeidet.

For å være en lærende organisasjon bruker vi pedagogisk dokumentasjon på følgende måte;

Sammenhengen barnehage - skole

Alt vi gjør i barnehagen har verdi når barna begynner på skolen.

Vi ønsker at barna skal oppleve en sammenheng i innholdet i barnehagen og på skolen, og ved å gi de et bredt erfaringsgrunnlag mener vi at dette vil skje. Barnehagen gir en bred tilnærming til læring og kunnskap – og gjennom ulike aktiviteter som dans, forming, filosofiske samtaler, konstruksjon og utforsking får barna muligheter til utvikling på ulike områder.

Gjennom disse aktivitetene vil barna bli kjent med og tilegne seg ulike begrep, bli fortrolig med symboler som tallsiffer og bokstaver. I alle situasjoner og aktiviteter har vi fokus på glede, trivsel og mestingsfølelse.

Det er laget en overordnet plan for overgangen og sammenhengen mellom barnehage og skole i Lillehammer kommune. Planen har som formål å sikre sammenheng og kontinuitet mellom barnehage og skole, og å ivareta kvaliteten og systematikken i skolestartergruppene og i begynneropplæringen. Planen inneholder rutiner for samarbeid i overgangen og et rammeverk som skal sikre felles elementer siste året i barnehagen og i begynneropplæringen i Lillehammerskolen.

Link til planen ligger på barnehagens hjemmeside, Lillehammer kommunen sin nettside.

<https://sway.office.com/cObTRXgJd4wIV02F>

Det siste året i barnehagen vil vi i tillegg besøke skolen og SFO, treffe barn fra andre barnehager som skal begynne på skolen, få besøk av årets 1.klassinger, gå på førskoledag, og ha overgangssamtaler mellom barnehage og skole.

Personalutvikling

I en god barnehage trenger vi bevisste og reflekterte voksne. Vi prioriterer derfor faglig kompetanseheving for alle de ansatte gjennom hele året. Vi er på kurs, leser faglitteratur og reflekterer sammen.

Vi snakker om «tid med barn og tid for barn» Den tiden vi bruker på kurs, møter og refleksjon er tid vi bruker for barn, slik at vi bedre kan forstå, legge til rette for og få en større innsikt i hva det innebærer å være barn i dag.

Vi er på felles kurs om grunnleggende holdninger og verdier.

Vi henter veiledere inn i barnehagen ved behov.

I november kommer Mona Nicolaysen og Francoise Elsafadi og holder foredrag for oss om «Barns rett til relasjoner – livet mellom linjene.»

De kommer tilbake til våren for å snakke om «Ledelse og egenledelse i tråd med virksomhetens formål». Hva er spesielt med å lede i en barnehage? Hva og hvem leder man egentlig, og hva leder man mot?

Vi har litteraturkveld for personalet for å fordype oss faglig. I år vil den handle om FENOMENER.

Til våren skal vi ha et faglig samarbeid gjennom PBL lokallag. Her skal vi sammen med Kirkens SOS, og Forandringsfabrikken ha to kurskvelder med fokus på psykisk helse og den gode samtalen. Vi har søkt PBL om støtte, og fått innvilget midler til disse kveldene.

Vi har refleksjonsmøter, avdelingsmøter, ledermøter, pedagogmøter og personalmøter. Hovedfokus er refleksjon over verdiene våre, faglitteratur og vår egen praksis. Vi ønsker å utfordre oss selv og å skape felles forståelse.

Vi holder kurs og foredrag i forhold til at vi jobber Reggio Emilia inspirert– både her i barnehagen og andre steder.

Ved å delta i kommunens samarbeidsprosjekt rundt tverrfaglig arbeid, øker vi også kompetansen vår rundt tilrettelegging for barn som trenger «litt ekstra».

Vi er med i «Lekeressursprosjektet», Det handler om rekruttering av gutter til å jobbe i barnehage. Vi samarbeider med Åretta ungdomsskole og Engesvea ungdomsskole. Gutter derifra vil få tilbud om å jobbe hos oss i høstferien, vinterferien og sommerferien for å få et innblikk i hva det vil si å jobbe i en barnehage. Dette gir verdifull informasjon og læring til guttene. Samtidig gir det barnehagen en ny dimensjon til bruk i refleksjon rundt lek og verdier.

Pga uavklart koronasituasjon i august, ble dessverre prosjekter utsatt dette barnehageåret.

Steinrøysa barnehage er praksisbarnehage, og det betyr at vi jevnlig får studenter fra barnehagelærerutdanningen på Høyskolen i Innlandet.

I tillegg har vi elever fra barne- og ungdomsarbeiderlinja på Lillehammer videregående skole.

Vi mener at vi har mye riktig og viktig å tilby både elever og studenter, og er glade for dette samarbeidet. For oss som barnehage er dette både utviklende og lærerikt, og vi må hele tiden holde oss faglig oppdatert for å være gode nok.

Foreldresamarbeid

To begrep er sentrale i barnehageloven, forståelse og samarbeid, og de dekker ulike sider ved kontakten mellom barnehagen og foreldrene/foresatte. Vi er avhengige av et nært samarbeid for å skape trygghet og trivsel hos barna, og er glade for alle tilbakemeldinger vi kan få.

Foreldremøter og foreldrerådsmøter;

Vi inviterer til avdelingsvise møter i oktober, med refleksjon rundt hverdagen i barnehagen. I tillegg planlegger vi for en felles temakveld på våren.

Foreldresamtaler;

Alle foreldre/foresatte får tilbud om to samtaler i året, en på høsten og en på våren. Ved behov kan flere samtaler avtales

Daglig kontakt;

Møtepunktene ved levering og henting gir gode mulighet for daglig kontakt. Her kan her-og-nå informasjon utveksles og vi kan gi direkte tilbakemeldinger til hverandre.

Månedsbrev;

I månedsskiftet sender hver avdeling ut månedsbrev hvor vi forteller om måneden som har gått. Det viktigste formålet med månedsbrevet er å synliggjøre det pedagogiske innholdet i barnehagen. Det vil også inneholde noen av personalets refleksjoner om det vi har opplevd den siste måneden.

Foreldrerådet i barnehagen består av alle foreldrene i barnehagen.

Styret i barnehagen består av foreldrerepresentanter og personalrepresentanter.
Seks representanter fra foreldrerådet, og tre representanter fra personalet.

Torbjørn Kvam (leder)
Hilde Løkken (nestleder)
Hans Erik Sandvoll
Robin Stødle Mikalsen
Ingunn Galaasen Olsen
Anne Margrethe Botheim Lien
David Marius Mertz og Trine Hansen (varaer)
Thomas Nygård Rindal
Tina Stendahl
Kay Plassen
Mona Urdahl Grindaker (vara)

Planleggingsdager 2021/2022

12. august 2021

13. august 2021

29. oktober 2021

28. januar 2022

27. mai 2022

